

Sygn. akt IV Ka 53/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSA Stanisław Tomasiak

Sędziowie SO Sławomir Gosławski

SO Agnieszka Szulc-Wroniszewska (spr.)

Protokolant Agnieszka Olczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Izabeli Stachowiak

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2014 roku

sprawy **A. H. (1)**

oskarżonego z art. 178 a § 4 kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim

z dnia 13 listopada 2013 roku sygn. akt II K 612/13

na podstawie art. 437 § 1 i 2 kpk, art. 438 pkt 4 kpk, art. 634 kpk w zw. z art. 627 kpk i art. 8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 49 poz. 223 z 1983 roku z późniejszymi zmianami) **zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że** obniża orzeczony w punkcie 2 wyroku zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego do 7 (siedmiu) lat;

w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

zasądza od oskarżonego A. H. (1) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120,00 (sto dwadzieścia) złotych opłaty za drugą instancję oraz kwotę 20,00 (dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt IV Ka 487/11

UZASADNIENIE

A. H. (1) został oskarżony o to, że w dniu 16 maja 2013 r. o godz. 12.25 w miejscowości (...), gmina R., powiat (...), województwo (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości 1,15 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu prowadził pojazd mechaniczny m-ki R. o nr rej. (...) w ruchu lądowym będąc wcześniej skazanym prawomocnie za czyn z art. 178 a § 1 k.k. i mając prawomocnie orzeczony wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim sygn. akt VI K 250/09 zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerów na okres 10 lat, tj. o czyn z art. 178 a § 4 k.k.

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim wyrokiem z dnia 13 listopada 2013 roku w sprawie sygn. akt II K 612/13 uznał A. H. (1) za winnego popełnienia tego, że w dniu 16 maja 2013 roku o godz. 12.25 w miejscowości (...), gm. Rokiciny, powiat (...), województwo (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości - 1,15 mg/

I alkoholu w wydychanym powietrzu, prowadził pojazd mechaniczny m-ki R. o nr rej. (...) w ruchu lądowym, przy czym czynu tego dopuścił się będąc wcześniej prawomocnie skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim w sprawie o sygnaturze akt VI K 250/09 za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości i mając prawomocnie orzeczony zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerów na okres 10 lat tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 178 a § 4 k.k. i za to na podstawie art. 178 a § 4 k.k. wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 10 lat.

Na podstawie art. 49 § 2 k.k. zasądził od oskarżonego A. H. (1) na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej kwotę 200 złotych tytułem świadczenia pieniężnego.

Zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120 złotych tytułem opłaty oraz kwotę 90 złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych w sprawie.

Apelację w przedmiotowej sprawie wniósł obrońca oskarżonego, skarżąc wyrok na korzyść oskarżonego, w części dotyczącej orzeczenia o karze i środkach karnych.

Apelacja obrońcy wywiedziona z podstawy art. 438 pkt. 4 k.p.k. zarzuciła zaskarżonemu orzeczeniu rażącą niewspółmierność kary poprzez orzeczenie bezwzględnej kary pozbawienia wolności, podczas gdy wystarczającą i adekwatną, zdaniem skarżącego, byłaby kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, a nadto zarzuciła orzeczenie nadmiernie wysokiego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych.

W konkluzji skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec A. H. (1) oraz orzeczenie środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres lat 5, a w pozostałym zakresie o utrzymanie wyroku w mocy.

Na rozprawie apelacyjnej obrońca popierał własną skargę apelacyjną i wnioski w niej zawarte.

Oskarżyciel publiczny wnosił o nieuwzględnienie apelacji obrońcy i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy okazała się zasadna w takim stopniu, że w wyniku jej uwzględnienia powstała podstawa do zmiany zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie orzeczonego wobec oskarżonego A. H. (1) środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego do 7 lat.

Sąd zważył, że w przedmiotowej sprawie A. H. (1) został uznany za winnego popełnienia występku z art. 178 a § 4 k.k. Czynu tego dopuścił się w sytuacji czterokrotnego swojego wcześniejszego skarania, w tym już dwukrotnie za czyn przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji. Załączona do akt karta karna potwierdza, że A. H. (1) był uprzednio karany w 2008 roku za kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości (art. 178 a § 1 k.k.), a w 2009 roku za kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości oraz naruszenie sądowego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych (art. 178 a § 1 k.k. w zw. z art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.). Przedmiotowa jazda pojazdem w stanie nietrzeźwości jest więc już trzecim przypadkiem, kiedy oskarżony zlekceważył jedną z podstawowych zasad ruchu drogowego i swoim zachowaniem przyłączył się do dużego grona nietrzeźwych kierowców prowadzących w takim stanie samochód. W środkach masowego przekazu, szczególnie w ostatnim roku czasu, jest aż nadto informacji o możliwych, tragicznych skutkach takiej jazdy pojazdem. Pomimo tej wiedzy, co do której oskarżony ma lub mógł mieć świadomość, w sposób lekceważący powyższe dane i obowiązujące przepisy, A. H. (1), ponownie wkroczył na drogę tego samego przestępstwa.

Skarżący nie kwestionował ustaleń faktycznych poczynionych przez sąd rejonowy, podniósł jednak, że postawa oskarżonego przejawiająca się w podjęciu terapii antyalkoholowej i jego sytuacja rodzinna, sprzyja zastosowaniu środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. obrońca zaakcentował przede wszystkim fakt choroby córki oskarżonego. Jego zdaniem, z uwagi na tę chorobę – cukrzycę i wiek dziecka, oskarżony staje się jedynym żywicielem rodziny, co sprzeciwia się wymierzeniu A. H. (1) kary bezwzględnej pozbawienia wolności.

Wbrew tym twierdzeniom skarżącego, okoliczności wymienione w apelacji, a dotyczące aktualnej sytuacji rodzinnej oskarżonego, a przede wszystkim choroby jego córki, nie są przesłankami uzasadniającymi zastosowanie wobec A. H. (1) dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary. Warunkiem zastosowania tej instytucji jest spełnienie przesłanki o charakterze indywidualno-prewencyjnym. Jest ono zasadne, gdy zawieszenie jest wystarczające dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, w szczególności zapobieżenia jego powrotności do przestępstwa. Cele kary wskazane zostały w art. 53 k.k.: zapobiegawcze, wychowawcze oraz w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. W przypadku warunkowego zawieszenia wykonania kary ustawodawca wskazuje na pierwszeństwo celu zapobiegawczego. Stawiając prognozę kryminologiczną sąd bierze pod uwagę przede wszystkim okoliczności o charakterze podmiotowym, związane ściśle z osobą sprawcy: postawę sprawcy, dotychczasowy tryb życia, warunki i właściwości osobiste. Z tymi okolicznościami wiąże się ściśle fakt uprzedniej karalności, ale także wyrażenie skruchy, żalu i stosunek psychiczny sprawcy do czynu, który popełnił oraz krzywd, które wyrządził. Wszystkie te przesłanki zostały należycie uwzględnione przez sąd pierwszoinstancyjny.

Fakt uprzedniej karalności nie wyklucza w każdym przypadku pozytywnej prognozy kryminologicznej wobec sprawcy, a tym samym stosowania środków probacyjnych czy kar wolnościowych, a ustawodawca ustanowił prymat kar wolnościowych, tym nie mniej w przedmiotowej sprawie uprzednia, wielokrotna karalność oskarżonego oraz okoliczności sprawy sprzeciwiają się uznaniu, iż warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności spełniłoby zamierzone cele kary. Nie można tracić z pola widzenia, iż wobec A. H. (1) ewentualne zastosowanie miałby przepis art. 69 § 4 k.k. zgodnie z którym wobec sprawcy występku o charakterze chuligańskim oraz sprawcy przestępstwa określonego w art. 178a § 4 k.k. sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności tylko w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Charakter przestępstwa, jakiego dopuścił się A. H. (2) sam w sobie stanowi więc podstawę do zaostrzenia jego odpowiedzialności karnej i wymaga zaistnienia szczególnie uzasadnionego wypadku pozwalającego na zastosowanie warunkowego zawieszenia wykonania kary. W ocenie Sądu Okręgowego, łączna ocena przesłanek z art. 69 k.k. dokonana przez sąd rejonowy jest właściwa i uzasadniona. Oskarżony na przestrzeni ostatnich około pięciu lat, pięciokrotnie wchodził w konflikt z prawem. Takie postępowanie wskazuje na wysoce lekceważący jego stosunek do wymiaru sprawiedliwości, w szczególności także do orzeczonych już wcześniej przez sąd określonych zakazów. Przedmiotowy czyn jest kolejnym, gdy A. H. (1) popełnia przestępstwo kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości, a jednocześnie narusza obowiązujący go zakaz kierowania takimi pojazdami. Słusznie wywodzi sąd meriti, że zachowanie oskarżonego cechuje w tej sytuacji wysoki stopień społecznej szkodliwości czynu, a także, że dotychczas orzekane kary o charakterze wolnościowym okazały się niewystarczające dla sprawcy, którego dalsze pozostawianie na wolności rodzi ryzyko, iż po raz kolejny zdecyduje się na jazdę samochodem w stanie nietrzeźwości stanowiąc realne zagrożenia dla innych uczestników ruchu drogowego.

Sąd Okręgowy zważył, iż w tej sytuacji brak jest podstaw, by wobec oskarżonego postawić dodatnią prognozę kryminologiczną i zmienić zaskarżony wyrok poprzez warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary. Okoliczności podnoszone w środku zaskarżenia, związane z chorobą córki oskarżonego i wpływem odizolowania A. H. (1) na sytuację rodziny, mogą być natomiast podstawą do rozważań w kontekście ewentualnego zastosowania art. 151 § 1 k.k.w.

Wniesiony środek odwoławczy okazał się natomiast zasady w kontekście zarzutu niewspółmierności wymierzonego wobec sprawcy środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Zgodnie z treścią art. 42 § 2 k.k. sąd orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów albo pojazdów określonego rodzaju, wobec osoby uczestniczącej w ruchu, skazanej za przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, jeżeli

znajdowała się w stanie nietrzeźwości. Orzekając zakaz sąd bierze pod uwagę przede wszystkim to, czy prowadzenie pojazdu przez sprawcę zagraża bezpieczeństwu w komunikacji na przyszłość. Treść art. 42 § 2 k.k. obligowała Sąd Rejonowy do orzeczenia w przedmiotowej sprawie wobec oskarżonego środka karnego przewidzianego w tym przepisie. Orzekając zakaz sąd określa czas jego trwania, poruszając się w granicach od roku do lat 10. W ocenie Sądu Okręgowego słusznie podnosi skarżący, iż orzeczony w przedmiotowej sprawie środek karny zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w maksymalnym rozmiarze 10 lat jest nieadekwatny w sensie jego surowości, a jego niewspółmierność do stopnia winy oskarżonego i stopnia społecznej szkodliwości jego czynu oraz jego okoliczności, ma charakter rażący. Z argumentami skarżącego w tym względzie należy się zgodzić. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie wobec A. H. (1) zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres lat 5, argumentując swoje żądanie w zakresie wysokości środka karnego tym, iż w zaistniałej sytuacji rodzinnej, staje się on jedynym żywicielem rodziny. Zdaniem Sądu Okręgowego wysokość stanu nietrzeźwości sprawcy (prowadzący do stężenia 1,15 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu), fakt kierowania w takim stanie samochodem w godzinach południowych, dodatkowo bez dokumentów, w sytuacji uprzedniego dwukrotnego skazania za tożsame zachowanie, uzasadnia wyeliminowanie A. H. (1) z grona kierowców wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres lat 7. Środek karny w tej wysokości właściwie uwzględnia wszystkie okoliczności sprawy, rzutujące na wymiar środka karnego, tak o charakterze obciążającym, jak i łagodzącym dla sprawcy. W istocie wymierzenie przewidzianego w ustawie środka karnego w maksymalnej jego wysokości należy zarezerwować dla wypadków wyjątkowych, w których po stronie sprawcy brak jest jakichkolwiek okoliczności łagodzących, a takowe istnieją, co zauważył już sam sąd merytorycznie rozpoznający sprawę.

W pozostałej części wyrok, jako odpowiadający prawu, utrzymano w mocy.

O kosztach procesu za postępowanie odwoławcze orzeczono w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania karnego powołane w sentencji orzeczenia.